OBISK V »JUTRANJKI«

OD OBRTI – DO TOVARNE

Sevniško obrtniško konfekcijsko podjetje »Jutranka« prerašča v tovarno. Nekdanji obrat trgovskega podjetja »Sloga« se je po osamosvojitvi preusmeril na proizvodnjo ženskih kopalk in otroške konfekcije ter z dobro organizacijo dela dosegel zavidljive uspehe. Lanskoletni proizvodni plan je podjetje preseglo za 40 %, letos pa bodo začeli z lastnimi sredstvi rekonstruirati tovarno.

Podjetje zaposluje v rednem in priložnostnem delovnem razmerju okrog 260 ljudi. Od tega je okrog 90 % ženske delove sile, povprečna starost redno zaposlenih je nekaj čez 22 let. Z lanskoletno realizacijo 240 milijonov dinarjev je podjetje preseglo proizvodni plan za približno 40 %. V letošnjem letu so dali večji poudarek proizvodnji ženskih kopalk, katerih proizvodnja zajema skoraj 70 %. Podjetje si je uredilo tudi svoj modelarski oddelek, ki pripravlja lastne modele. Letos bodo zaposlili še 50 delavk. S povečano delovno storilnostjo in izkoriščanjem notranjih rezerv bodo letos proizvodni plan spet presegli.

Z reorganizacijo delovnih prostorov in rekonstrukcijo, ki zavirajo proizvodnjo, bodo začeli v letošnjem letu. V nove obratne prostore, ki bodo dokončani predvidoma že letos, bodo montirali 22 novih strojev za konfekcijsko proizvodnjo. Rekonstrukcija bo predvidoma stala okrog 80 milijonov dinarjev. Po rekonstrukciji in po izpopolnitvi opreme bodo dane tudi realne možnosti za prehod na 42-urni delovni teden.

Zaradi velikega povpraševanja po njihovih izdelkih na domačem trgu, se podjetje do sedaj ni vključevalo s svojo proizvodnjo v tuja tržišča, vendar bodo po končanih rekonstrukcijskih delih in povečanju proizvodnje dane možnosti tudi za izvoz.

I. S.

Analiza o varstvu otrok

MED 1200 DRUŽINAMI ŽALSKE OBČINE

V žalski občini je bila lani izdelana aaliza o otroškem varstvu, ki je zajela 1200 družin, katerih matere so zaposlene. V teh družinah je 1876 otrok do 15 let starosti. Ugotovitve te analize so, da je le 190 otrok v vzgojnh ustanovah žalskega zavoda, ki ima svoje podružnice še v Preboldu, Žovneku, Libojah in Grižah. Kaj pa želje staršev? 410 družin želi varstvo svojih otrok v vrtcih, 169 družin v kombiniranih ustanovah, 148 družin varstvo v večjih stanovanjskih blokih, 291 družin pa varstvo otrok v šolah.

Poseben problem varstva otrok nastaja na podeželju, ker družine kmetijskih posestev niso v večjih centrih, toda marsikje bi se dalo problem urediti tako, kot so storili v Žovneku, zlasti še zato, ker so kmetijski delavci zaposleni tudi po 10 in več ur na dan.

Prej smo omenili oddelke žalskega zavoda in pri tem pogrešili Braslovče, Šempeter in Petrovče. Tudi tu je veliko družin, ki potrebujejo varstvene ustanove.

Še en problem je: v varstvene ustanove so vključeni predvsem predšolski otroci, šolski pa so večji del prepuščeni cesti. Enako je z varstvom otrok do 2 ali 3 let, ki jih zaposlene matere navadno morajo puščati same ali improviziranemu varstvu sosešćine. Problemov je še dosti, od igrišč do prehrane, toda vse to ni ostalo nezapaženo. Postopoma bo mogoče marsikaj urediti, če se bodo za stvar zavzeli vsi činitelji.

G. K.

Za 1. maj v Konjicah

Pred nedavnim je občinski sindikalni svet sklical širši posvet s predstavniki občinskih političnih forumov, na katerem so obravnavali program letošnjih praznovanj ob prazniku dela in dneva mladosti. Že v tem mesecu bodo posamezne organizacije in društva organizirala nekatere prireditve.

POPRAVEK

V črtici »Ksaver Meško in poštarjeva Pepika« v prejšnji številki Celjskega tednika je tiskarski škrat v zadnjem stavku povzročil napako. Meško namreč ni dvajsetleten napisal svoje prve pesmi, ampak dvanajstleten.

DEJAVNOST Z ZABAVNOSTJO

Boštanj je majhen trg iznad Save. Do njega se pride po vijugasti cesti, ki je prepolna kotanj. Na bregu se stiska gruča hišic in šola. Na velikem, odprtem prostoru pred šolo je ob delavnikih pravi živžav šolskih otrok. Ob nedeljah se trg umiri, vsaj na zunaj. Po trgu zavlada mir.

Tistega dne ni bila nedelja. Vsenaokrog je preveval otroški smeh in krik. Cin, cin, cin. Trg se je počasi umiril, le neka učenka je počasi podrsovala proti šolski zgradbi s skalpiranim kolenom, trofejo nesrečno končane igre. V ozki sobi z nekaj stoli in radioaparatom smo našli tovarišico Elico Pečnik. Plavo dekle, ki se je preteklo jesen vključilo v trško življenje. Kratko pristriženi lasje so ji nagajivo silili v oči, podobno kot smo mi silili vanjo z vprašanji. Njene stanovske tovarišice so nam pri tem pridno pomagale.

»Čudi vas, da prirejamo mladinsko prireditev »Pokaži kaj znaš«? Zakaj bi bilo to čudno? Zaradi naslova? Tovrstne prireditve so lahko zelo zanimiv pokazatelj dela in uspehov raznih aktivov.«

»Kot je na primer naš...« je pripomnila v smehu kolegica z očali.

»Mi poskušamo vskladiti dejavnost z zabavnostjo,« je nadaljevala Elica Pečnik! Ko smo sestavljali letošnji program dela našega mladinskega aktiva, smo sklenili, da bomo priredili »Pokaži kaj znaš« za vse okoliške aktive. Organizirali smo prostore, naštudirali nekoliko satiričnih točk, ki bodo poživile oddajo, v nedeljo bomo imeli avdicijo...«

»V začetku je bilo težko. Po pregledu ankete, ki smo jo izvedli, smo šele ugotovili, da mladina želi delati. Tako imamo vsak sestanek obogaten s predavanji, ki jih pripravljamo sami. Pri nas udeleležba ni vprašanje. Prirejamo tudi plese. Ker mnogo mladincev ni znalo plesati, smo se najprej vadili. Danes je lepo. Moti nas le, da do danes še ni nobena organizacija niti društvo prijateljev mladine našla potrebe in časa, da bi nam tu in tam pomagala«.

Aktiv nima svojih prostorov, svoje sestanke in zabave prirejajo v šoli, vendar jih to zaenkrat še ne moti. Delajo. Ponekod pa so dani vsi pogoji, opremljene dvorane in ne delajo.

Turizem in še kaj

V BISTRICI OB SOTLI

Čeden kraj je Bistrica ob Sotli sredi slikovite pokrajine stisnjena pod klanec Čehovec, ki se vzpenja na Orlico. Mogočne kunšperške razvaline vabijo k razgledu po Obsotelju in Hrvatskem Zagorju v neposredni bližini Kumrovca. Vse naokrog pa je polno zanimivosti: vekovno stara kužna znamenja, zanimiva gorska cerkev, stek Bistrice in Sotle, kjer je nekoč besnela puntarska bitka in neposredna bližina sosednjega Kumrovca, ki se naglo razvija. Zatorej ni čudno, da so se bistriški občani na zadnjem zboru večidel pogovarjali o turizmu, v katerem vidijo največ perspektiv za svoj kraj.

Zgodovinska znamenja, spomenike je potrebno pravočasno zaščititi, da ne razpadejo, ker je to prava kulturna zakladnica, ki je ne smemo brezskrbno zanemarjati. Lani jim je nekdo obljubil sredstva za ureditev klopi po izredno lepih sprehajališčih, ki so tam naokoli, pa ni bilo nič. To Bističanom ne ugaja. Sami so se lotili gradnje lovske koče nad razvalinami kunšperškega gradu, pri čemer bi jim bilo potrebno pomagati. Poleg vseh starinskih spomenikov, pa bi si radi postavili še spomenik, ki bi naj obujal spomin na žrtve fašističnega nasilja, ko so bili Obsoteljčani množično preseljeni s svojih domov v nemška taborišča. Sklenili so še, da si bodo čimprej z lastnimi sredstvi zgradili gasilski dom, vendar prosijo, da bi jim pomagali nabaviti gasilski avto. Veseli pa so, da bodo letos dobili sredi naselja protiprašno cesto; tudi to je lep prispevek za razvoj njihovega kraja, ki je pomemben tudi za turizem. Seveda potreb je še veliko, zlasti se potegujejo še za stanovanja, ki jih potrebujejo prosvetni in zdravstveni delavci v kraju.

r. s.

Uspela predavanja

Konjiška delavska univerza je organizirala v nekaterih vaseh predavanja o dednem pravu. Za predavanje je bilo veliko zanimanja, saj je nekatera obiskalo mnogo občanov tudi iz oddaljenejših vasi. V Stranicah je predavanje poslušalo okrog sto, v Žičah pa okrog 80 občanov.

V. L.

KOMPOLSKI PIONIRJI IMAJO

ZELO LEPE NAČRTE

Pionirski odred »Cvetke Jerinove« v Kompolah nad Štorami je sklenil, da se bo vključil v natečaj v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger pod geslom »Tehnična kultura mladine«. Sodelovali bodo s temo varnost prometa na cestah in estetsko oblikovanje tehničnih izdelkov. Pri prvi bodo poživili delo prometnega krožka, izdelali rekvizite za prometno vzgojo in slike z vsemi prometnimi znaki. Ob zaključku natečaja pa bodo organizirali tekmovanje vseh mladih kolesarjev. Pri drugi temi pa bodo izdelali maketo šole z bližnjo okolico po natančnih merah, ki bodo pozneje služila kot učilo. Za izvedbo vsega tega pa seveda potrebujejo materialno pomoč. Najprej so se s prošnjo za pomoč obrnili na bližnjo železarno Štore, kjer so prošnjo ugodno rešili in jim dali razen material kot lesonit, vezane plošče, mehko žico, lesene palice, barvo in podobno.

ŽELITE NAGRADO?

NAROČITE SE NA CELJSKI TEDNIK!

KAKO JE BRIJOV FRANČA NOSIL POŠTO

Vesel in močan fant je bil Brijov Franča. S tremi sestrami je živel v leseni hišici ob Sotli. Nemci mu že od prvega dne niso ugajali. Sotlo so naredili za mejo med Slovenci in Hrvati in postavili bodečo ograjo. Franča je prvi napravil pri jezu luknjo in vsak dan tihotapil na Hrvaško sol, sem pa tobak in purane. Bil je zvijačen kot lisičji rep!

Kmalu se je znašel med kozjanskimi partizani. Postal je kurir. Sam je neštetokrat prečkal jez ob Pajkovem mlinu. Bilo je septembrsko popoldne 1944. Čakal je sredi kuruze na njivi pri Vrhunci v Imenem. Puško, ki jo je hranil še s stare vojske, je držal v roki. Že je nameraval kreniti čez travnik, ko je zaslišal voz na cesti. Iz vasi so drveli Nemci. To so bili graničarji, ki so bivali v gradu nad Podčetrtkom. Odkar so jih partizani napadli v vasi, so samo podnevi zapuščali kameniti grad. Verjetno so spet peljali krompir in moko, ki so jo vzeli kmetom. Dva sta priganjala konje, sedem pa jih je sedelo zadaj na vrečah. Franča se je zvito nasmehnil.

»Bum!« se je pokadilo iz koruze. Nemce je kar odpihalo z voza. Poskakali so v obcestni jarek. Franča ni več ustreril. Dolgo je bilo vse tiho. Nemec je počasi dvignil kapo, ki jo je nataknil na nož. Premikal jo je gor in dol, sem ter tja, pa nič. Strojnico je potisnil čez rob na cesto. Konji so dirjali že daleč proti trgu.

Nemci se niso upali dvigniti. Plazili so se po komolcih kot žabe. Šele pri Šelekarjevi hiši so hitro zbežali za vogal. Franča je naglo stekel z Vrhunce na drugi griček, da je lahko meril na ovinek. Nemci so sklonjeno krenili ob ograji. Prvi je nesel naperjeno strojnico. Eden je imel na puški napravo za metanje malih min. Dva sta imela brzostrelke, ostalih pet pa navadne puške. Tedaj je spet počilo. Kakor bi trenil, so graničarji ležali v jarku. Zdaj so pričeli streljati na slepo v gozd, kot da bi imeli pred seboj sto partizanov. Dolgo so divje streljali.

Franča pa je za njihovim hrbtom mirno prestopil mejo s partizansko pošto. S hrvaškega brega je gledal, kako so Nemci enega nesli in sklonjeno lezli v trg. Od tistega dne še podnevi niso upali več v vas. Iz gradu je prihajala samo še cela četa in to sredi dneva.

Da bi v Žalcu jedli zdravo meso...

Vse mesnice na območju žalske občine oskrbuje z mesom in mesnimi izdelki obrat »Mesnine« KK Žalec iz Celja. V letu 1963 so v mesnice žalske občine prepeljali — s posebnimi hladilnimi kamioni — preko 500 ton mesa in mesnih izdelkov. Ob tako velikem prometu je bilo seveda potrebno urediti, zgraditi hladilne prostore ali nabaviti hladilne omare. Poleg tega pa vrši veterinarska inšpekcija redne preglede iztovorjenega mesa in v sodelovanju s sanitarno inšpekcijo kontrolira higiensko stanje v mesnicah, prodajalnah, gostiščih in obratih družbene prehrane, ugotavlja užitnost mesa in mesnih izdelkov, meso dvomljive vrednosti pa pošilja na bakteriološko in kemično preiskavo.

Rojena sem 1865. leta

»Rojena sem 16. marca 1865.« je rekla Jera JURŠETOVA iz Podčetrtka. Ne, nismo se zmotili! To ve ves kraj. Letos so pripravili še posebno prisrčen obisk, saj njihova teta Jera stopa že v stoto življenjsko leto. O, to je že zgodovina! Prisrčna prijatelja sta tudi s šolskim upraviteljem Jožetom Brilejem, s katerim se takole mimogrede pred vrati njene hišice, kjer prebiva, večkrat pomenita. Letos je krajevna organizacija SZDL poskrbela za še več. Pionirji so v nedeljo pred hišo izvedli cel spored. Predsednik občinske skupščine Jožko Lojen je častitljivi občanki izročil denarno darilo. Obiskali so jo tudi še predstavniki občinskega odbora SZDL, saj je najstarejša šmarska članica SZDL, ki se pogostokrat udeležuje zborovanj.

Jera Juršetova je resnično čvrsta slovenska korenina. Prisluhnite samo, kaj vse še zmore.

— Zdrava sem kot riba! Še nikoli v življenju nisem bila pri zdravniku!

— Berem, berem! Pa šivam tudi! Berem časopise, zlasti še »Celjski tednik«. Preberem vse, še tisto čisto drobceno in brez očal. Tako sem srečna!

— Vse življenje sem v Podčetrtku. Priženila sem se sem, pa ne od daleč. Tu onkraj brega iz Sodne vasi sem prišla. Vdova sem že od 1933. leta. Mož je bil krojač, bolehen, pa ga je vzelo. Hčerki imam v Zagrebu in v Črni gori. V hiši sem sama, toda ljudje mi pomagajo.

— Vesela, zadovoljna sem zmeraj. Kaj pa mi manjka, če je zdravje! O, upam, da bom še vsaj nekaj let. Za stoletnico se bova, če se nama bo zdelo, zasukala tu pri Staroveškem. Pojem zmeraj rada. (Oči so se ji živo iskrile in zapela je poskočno ljubezensko pesem. Potem je nadaljevala še tisto: »Sinoči sem na vahti stal...«

— Ste slišala, »imela je fanta luštnega«. Tudi jaz sem ga imela, seveda, hehe!

— Tako? stari bi radi bili? Ej, veste, jejte in pijte, pa ne preveč! Pa ljubezen mora biti, lepa, seveda! Prvo pa je, da sta zdravi in zadovoljni; jeziti se nikar! Jaz sem bila zmeraj zadovoljna!

— Oja, tudi danes sem srečna! Glejte, pritisnite tam; elektriko tudi imam! Ljudje so dobri z menoj. Kaj naj še rečem!

— Tako sem vesela, da ste me obiskali! In tovariš nadučitelj, me imajo prav radi in zmeraj »narihtajo«, da kaj dobim. Zadnjič so mi prinesli košarice rož, za 8. marec! Hvala, da ste prišli! In kar slikajte me!«

To je Jera Juršetova iz Podčetrtka! Živahna vesela ženica, polna vere v življenje, skromna, dobra! Upajmo, da se ji bo izpolnila želja, da bo za stoletnico veselo zaplesala, kot je že lani ob prvem prazniku gornjega Obsotelja s svojim rojakom in soobčanom Janezom Straškom, ki je v svojem 93. letu še prav čvrsta korenina. Da bi le še dolgo pela in bila srečna!

r. s.

Jera Jeršetova in Jože Brilej